

3/9

LA CAMPANA DE GRACIA

DONARA ALMENYS UNA BATALLADA CADA SETMANA

ANTONI LÓPEZ, EDITOR

(Antiga casa J. López Bernagost)

Aquest numero 15 cèntims per tot arreu

NUMEROS ATRASSATS: DOBLE PREU

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ: LLIBRERIA ESPANYOLA, Rambla del Mig, núm. 20, botiga
Telèfon núm. 18692.—BARCELONA

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ
Fora de Barcelona cada trimestre: ESPANYA, pessetes 1,50 — ESTRANGER, 2,50 pessetes.

El mandat parlamentari

Es ve parlant, ja fa dies, de la prorrogació del mandat parlamentari.

Ho fan les Constituents massa malament, perquè nosaltres siguem partidaris de la continuació de les Corts actuals.

Votada la Constitució, doncs, dissoldriem nosaltres la Cambra, si estéssim segurs que en una nova elecció, el poble havia de donar ço que a França diuen el "coup de barre a gauche".

No succeiria així, desgraciadament.

La República ha perdut la confiança dels treballadors, i per aquest costat té el cor al descobert.

Les dretes, per altra banda, han rebut el reforç de les dones, que votarien totes peis capellans i contra el divorci, el matrimoni civil i les lleis laiques.

La República sortirà, en conseqüència, derrotada en una nova consulta electoral. L'escàs liberalisme que s'ha pogut infondre a les Corts Constitucionals, en un moment es volatitzaria.

Mal per mal, doncs, hem d'escollir el menor.

I el menor, en aquest cas, és la prorrogació del mandat parlamentari.

L'actual Constitució necessita lleis complementàries. I aquestes lleis les han d'elaborar els mateixos homes que han redactat la fonamental.

Segons sigui el text de les lleis de complement, serà en realitat la Constitució.

En aquestes lleis es podria desvirtuar el liberalisme, es podria evaporar tot l'esperit de ço que hom ha legislat fins ara.

A part que l'Estatut de Catalunya, el de la terra, el de relació de l'Església i de l'Estat, per a nosaltres són lleis tan constitucionals com la mateixa Constitució.

gítimes. Nosaltres, però, que d'una manera o altra hem contribuït a l'adveniment de la República, i cada dia estem més honorats en la nostra, petita o gran, intervenció, declararem que la Llei s'ha fet de cara al poble, amb un Parlament que funciona, i que ha estat la norma per donar licitud a l'acord. I aquest Parlament, té facultats plenes per a enderrocar el Govern que usés d'aquesta Llei amb uns procediments arbitraris. Ja veieu, doncs, fins a quin punt és antiliberal i antidemocràtica la disposició. Essent feta pels representants del poble, no hi ha més remei que acatar-la, no pas sota l'amenaça d'una sanció il·lícita anunciada per un poder dictatorial, sinó tement la represàlia justificada d'un règim tot just nascut que ha sofert totes les sagetes d'uns descontents.

La llàstima és que hagi calgut fer una Llei de Defensa. Essent, però, una trista

realitat la de l'agressió de què hom fa objecte el règim, els republicans sincers hem de felicitar-nos de la promulgació de la Llei. La manca de caràcter del govern anterior, implicà la gosadia dels enemics, els quals han provocat la necessitat de prendre una mesura enèrgica. Si ells al·leguen que és un atac al liberalisme, nosaltres recordem que liberalisme és sinònim de desig de perfecció, i com sigui que volem una República sense una sola tarà, per això passarem per tots els camins. Rebutjarem per principi els que puguin ésser antiliberals, però ens adherirem a tots aquells procediments que, emanats de la democràcia autèntica, tendixin a restringir l'acció vil dels enemics, o resoltament impossibilitin que avencin un sol pas, considerant la mala fe que els acompanya.

J. M. LLADÓ FIGUERES

Panorames

LA LLEI DE DEFENSA

Quan fins a nosaltres arribaven notícies d'alarma, escampades pels enemics de la República, automàticament invocàrem la conveniència de corregir aquestes agressions per mitjà d'una llei severa. Per això, en veure que les Corts, producte de la sobirania nacional autèntica, promulgaven una Llei de Defensa de la República, hem experimentat una sensació favorable, lamentant únicament que hagués vingut amb uns mesos de retard tal mida de conservació.

L'extrema dreta i l'extrema esquerra s'havien conciliat per desprestigiar el règim. No cessaven, ni d'una ni d'altra banda de l'oposició, els esclats de l'hostilitat manifesta que sentien pel règim, i que, a desgrat de la Llei, senten encara amb més intensitat. La dreta, intransigent, ha intentat desvirtuar-la parlant a cada moment de la incertesa social en què vivim, dels perills de la demagògia. Darrerament, amb motiu de l'explosió

d'un artefacte a la Plaça del Rei a Barcelona, i d'algun atracament a mà armada han aixecat el crit al cel, sostenint la teoria que, d'ençà del 14 d'Abril, el poble viu en inquietud constant. I voldríem saber nosaltres si aquestes exclamacions no són també un atac al règim, un foment de la desconfiança, un desig d'esperuguir la gent. Si l'extrema esquerra provoca vagues revolucionàries sense to ni so, excita a la indisciplina i il·lícitament posseeix armes de foc, la dreta té uns procediments no menys abominables, i suspèn sense justificació prèvia les indústries, i dona notícies falses, i declara el boicot a la República — com ha succeït amb l'abonament del Liceu, que no pot cobrir-se, i constantment desacredita els republicans sincers, fent remarcar unes determinades excel·lències del putrefacte règim monàrquic, que fou el provocador de tota una sèrie de problemes que ara demanen solució amb urgència. "El Debate", per exemple, encara té la gosadia de declarar que la Llei de Defensa de la República és una mortífera arma contra les llibertats le-

La República ha salvat el poble... i el poble salvarà la República

A l'entorn d'un afer periodístic

—Vaja, que vostès, els periodistes, n'estan fent un gra massa!

—Amb què?

—Amb aquest afer periodístic de què tant es parla...

—Es refereix vostè al cas del senyor Eufemi Rodríguez?

—Exactament.

—I, què volia que féssim?

—Home! Tenir més discreció, no esbombar-ho tant, i liquidar l'afer entre vostès.

—Què hi hauríem guanyat?

—El públic no se n'hauria assabentat.

—I per què nosaltres, que tenim l'alta missió, precisament, de dir les veritats molt clares, havíem de callar en un cas que afectava la dignitat periodística col·lectiva?

—Perquè així el que han conseguit, és espatllar més l'afer, Quan es torni a dir —ço que per desgràcia es repeteix molt — que els periodistes tenen ingressos inconfessables i vostès ho neguin, els contestaran: "Bé n'hi ha hagut un!" I la gent jutjarà a tots per igual.

—I ca! Una flor no fa estiu. Dels periodistes que no hem anat mai a cercar l'ajut de l'enxufisme oficial, que no som empleats — dels que no van més que a cobrar a fi de mes — de l'Estat, ni de la Generalitat, ni de l'Ajuntament; que ens guanyem la vida treballant dia i nit i que no cobrem mai cap *bombo* interessat, ningú no en pensarà més ni menys malament, pel fet que s'hagi esbombat aquest afer. Al contrari. Després de la publicitat que s'ha donat al cas del senyor Eufemi Rodríguez, no tan sols la professió en restarà més dignificada que mai, ans serà molt difícil que es repeteixi un fet així. Si hi havia encara gent que creia que es podien comprar periodistes, ara veurà que s'equivocava. El que es compra a tant la ratlla són les administracions de certs periòdics, fixi's bé, de certs, no de tots. Quan sàpiga vostè que un diari fa una campanya tendenciosa o observa un silenci sospitos, pensi sempre en l'empresa propietària; mai en els seus redactors, la majoria dels quals, per dissort, no tenen tampoc la llibertat de ficar-se en res, encara que es tracti d'una cosa justa. Per això, les indústries importants, els grans trusts, les agrupacions poderosos, viuen en la impunitat. No tenen necessitat, si els convé el silenci entorn d'una actuació, de donar quatre-centes pessetes mesals a cap Eufemi Rodríguez perquè les reparteixi entre els reporters municipals. Amb enviar als diaris una plana o mitja plana, o un quart de plana d'anunci, ja en tenen prou. Ja es cuidarà l'administrador d'investigar si ningú de la casa es fica — amb raó o sense — amb l'anunciant. I si arriba a poder-ho fer per sorpresa, l'endemà serà acomiadat com una vulgar minyona, i encara se l'acusarà de xantagista.

—Home! No serà tant!

—Que no serà tant? Allà van proves. Un redactor esportiu d'un periòdic molt popular, va escriure cert article contra un club de futbol. Els arguments eren enraonadíssims, els càrrecs justos, i tot exposat en un to correcte. La Junta Directiva del Club envià un discret intermediari que parlà amb la Gerència i li anuncià que, de continuar les coses així, fóra molt possible que fessin retirar al periòdic els anuncis dels partits... L'endemà el redactor era fora del diari.

—Bé!; però això seria un cas isolat...

—Ací en té un altre. Amb motiu del plet dels taxistes, un director de periòdic — fi-

xi's bé, un director — escriví un article defensant una entitat que havia rebaixat les tarifes. Com que això podia implicar la suspensió de la publicitat d'una important empresa contrincant, el director fou destituït fulminantment. S'ha arribat al cas de prohibir al redactor de successos d'un periòdic de la nit, avui desaparegut, que donés la notícia de cap atropell comès pels vehicles d'una empresa de transports en comú... i, sap vostè per què? Doncs, senzillament: perquè el germà del propietari del periòdic era un dels accionistes...

—Llavors, vostès, quines atribucions tenen, als periòdics?

—Treballar molt, pensar sempre per compte del propietari i per compte de l'administració; fer elogis a tort i a dret a amics, parents i coneguts de l'amo, no poder publicar cap solt dient que un amic s'ha casat, que un altre ha estat objecte d'una distinció, que ha mort un conegut il·lustre... Si la família no ha dat esquila, diran que res i que això s'ha de pagar a tant la ratlla... Fins hi ha periòdics on — fa vergonya dir-ho! — la crítica literària està subjecta a si l'editor ha dat o no ha dat anunci. I és per això que tenim fama de lladres, i que la gent creu que si no publiquem res que no sigui el succés net i pelat, el telegrama d'agència o la nota oficiosa de l'Alcaldia, ho volem cobrar. ¿Vol saber uns cas vergonyós del concepte que es té de nosaltres? Un veí meu, home de carrera, em deia un dia: "Com és que vostè no té cap casa barata? —Home! Perquè vaig arribar tard per ingressar a la nostra Cooperativa —Quina llàstima, perquè això de tenir una casa de franc... —Com, de franc? —Ah! Que els costa quelcom? —Naturalment! Paguem un lloguer, i, al cap de vint anys, la casa resta nostra. —Ah! Pensava que aquestes cases... vostès... en fi, ja em comprèn... se les feien amb les ganguetes que els proporciona la professió..." I és per això, precisament, que quan surt un Eufemi Rodríguez, cal parlar molt clar i parlar molt alt, sigui qui sigui i caigui qui caigui.

A. P.

Actitud gens digna

Una companyia de comèdia — ben notable, per cert — ha anat a Palma de Mallorca a donar unes representacions. Fins aquí, no res de particular.

Aquesta companyia — que actuava en un dels teatres més populars de la illa daurada i meravellosa — tingué una gran decepció en trobar-se amb la sala gairebé buida d'espectadors; sobretot al pati de butaques.

Causes?

AGUSTÍ COLLADO

El que ha d'ésser el vot de la dona.

Segons l'empresari, que les obres que es posaven en escena — i eren obres de bons autors, aplaudides per tots els públics — no cridaven l'atenció.

L'empresari no deia la veritat.

Aquest teatre popular de Palma — com en alguns dels nostres teatres populars d'aquí, viu — o es desacredita, millor — d'un públic ximple que celebra i riu totes les comèdies grotesques — escrites per amics de l'ex-rei — i s'emociona i plora amb altres comèdies cursis, ensucrades, pseudo-sentimentals.

D'aquesta mena de públic (?) se'n diu l'"abono".

Per què va deixar d'assistir al teatre el públic, l'"abono" aquest?

Senzillament. Perquè uns dies abans al debut de la companyia de referència, un miting anticatòlic havia tingut lloc.

De la celebració del miting ençà, hom comprendrà, si té una mica de criteri, si d'intel·ligència en té tanta com aquells senyors de què avui ens ocupem, que el teatre "popular" de Palma està excomunicat, és inscrit a la llista negra de les coses i persones que no gaudiran pas de la pau del cel Ara, bé.

Es just el procedir d'aquests — diem-ne senyors, vaja! — que més o menys vestits de senyors; més o menys aristòcrates, tenen uns tan baixos sentiments? Ja s'han donat perfecte compte del pecat en què han incorregut en negar el pa a aquells pobres artistes que no tenen res a veure amb els seus ideals? Com l'explicaran, a Déu, la seva innoble, inhumana i miserable actuació a la terra?

Aquests — tornem-ne a dir senyors — que al teatre només hi van a enraonar, a lluir i alcavotejar, si tinguessin una mica, una mica només — que ja és demanar molt — de bons sentiments, la seva actitud gens digna els hauria de remoure la consciència durant tants anys com de vida els quedessin, durant tots aquells anys que es diguessin amants de Déu.

Si no s'han donat compte de què viuen en un poble de República i Llibertat, el menys que se'ls pot demanar, és que deixin de banda les seves abjectes passions, les seves idiotes rancúnies i tinguin uns altres miraments envers aquells qui, com els còmics de què parlem, no tenen res a veure amb la política per la qual s'interessen o simpatitzen.

Per als artistes que van pel món no hi ha més política ni altre ideal que aquells que els dona el pa i els fa riure amb alegria, aquesta alegria que no tenen ells, d'ençà que el poble ha reaccionat i se'ls mira d'una manera indiferent i despectiva...

La política com a mitjà

Acabem de llegir un article a "Solidaridad Obrera", de rèplica i combat a un altre que escriví el nostre bon amic Lluís Capdevila.

Sostenia aquest com a suïcida, la tàctica dels Sindicats en refermar el seu apoliticisme que féu, en las darreres eleccions, que guanyessin els candidats de la Lliga i la Lligueta.

Sosté l'articulista de "Solidaridad Obrera" que lo suïcida seria precisament creure-hi i prendre-hi part, en la política.

Cada u, doncs, amb la seva tesi. Ara, que nosaltres, apartats com estem de tota actuació en favor o en contra de les tesis apuntades, creiem sincerament, i no pas perquè parli la veu de l'amistat, que d'haver-hi millors raons, es poden adduir en favor de la tesi de Capdevila.

Al nostre entendre, i sense ànim de molestar o ferir susceptibilitats, creiem que mentre els ideals dels de la C. N. T. no puguin arribar a considerar-se viables, i això, avui per avui, sembla llunyà encara, i no perquè sien bons o dolents, sinó perquè no han assolit encara la fermesa d'organització cabdal per inspirar confiança de direcció i endegament d'un novell règim hem de decantar-nos francament del cantó de la tesi favorable a la política, no com a fi, ans com a mitjà.

Altrament, sembla que, en teoria, les idees i les raons adduïdes pels sindicalistes tenen prou consistència per a practicar i recomanar l'abstenció electoral.

Però si amb l'abstenció fan que els que van contra d'ells puguin organitzar la Societat al seu antull i disposar de l'efectivitat del diner i de la força armada, ¿qui en surt guanyador? Què els resta als sindicalistes? L'acció directa? Molt bé; sempre i quan la poguessin fer unificada i amb l'ajut necessari per fer-la prevaler, tenint al costat també l'opinió pública, que gairebé sempre no els és pas favorable, precisament per un massa exercici de l'acció directa i absolutament egoista.

Però, i a part de l'opinió pública, que no és pas tota tampoc capitalista o burgesa, hi ha també una gran massa obrera a Espanya, que no els segueix encara, i tot admetent que sien minoria, és una minoria que, de fet, es torna majoria, i és prou per a contrarestar els efectes de l'acció directa amb l'ajut directe també, dels altres estaments que la sostenen per la política.

Per contra, si aquestes masses organitzades i ben preparades per a l'espectacle de la idealitat i forma d'obtenir-la, en un cop dat prenguessin part activa, no en fer política, encara que ho semblés, sinó en fer sortir els Diputats seus o els més afins a llur ideari, llavors podrien copsar dues coses força temibles: primera, tenir una majoria d'homes dintre de les lleis, per impedir-les, anul·lant tota acció que anés contra, o dificultés l'avenç del fi que es vol cercar; i segona, demostrar, des de dalt, la puixança i la voluntat del poble, que, per ara, es fa una mica difícil que puguin demostrar, per bones que sien les raons o prèdiques, i per més vagues generals que intentin fer.

Les vagues generals, tots sabem que són contraproduents, per la mateixa raó que de generals sols en tenen el nom i l'aparença, car no hi ha la unitat necessària en el fons dels que la formulen, ni poden resistir-se molt temps sense que els efectes no els toquin principalment els mateixos autors.

A més, són un cop mortal, no tan sols contra l'Estat i el Capitalisme, que és el que cerquen els Sindicalistes, sinó contra la butxaca dels propis obrers i, sobretot, con-

tra el desenvolupament de l'economia general del país, que no es perjudica sols per uns, sinó per tots, i, arribat el cas que propugnen, de fer-se càrrec d'aquesta economia el proletariat que treballa, ¿com la podran endegar millor, que la trobin desfeta, o bé que en incautar-se'n, la tinguin més planera pels efectes desitjats?

El que hi ha és que, com ja confessen, no tots els sindicalistes ho són, d'apolítics, i els dirigents, doncs, no poden o no volen obrir la mà, per temença que en obrir-la no es desmembri el nombre d'afiliats engruixint les societats polítiques. Aquest perill, però, seria ben mins al davant d'una acció cultural i una convicció d'arribar, en la unió a realitzar més blanament la concepció dels ideals.

Què, sinó això, ha fet subsistir la U.G.T. i prestar tota la força al Partit Socialista, encara que part de la seva massa no vegi el fruit que volia trobar!

Hem de deixar-nos sempre d'utopies, si no veiem factible arribar a l'efectivitat de la pràctica. Altra cosa és perdre un temps que ben bé es podria aprofitar.

Anem tots a contemporitzar, reduint, segons els temps, els ideals màxims de cada u, i fent mica a mica simpàtic l'extremisme.

Que no es vulgui considerar tampoc com a preferible la intransigència, sense claudicar gens els principis, a l'efecte que produint màrtirs, guanya adeptes la idea.

Tota la vida i en totes les idees n'hi ha hagut, de màrtirs. L'Església n'és plena, diuen.

I ara, què? No hem arribat a ésser majoria els que no hi creiem, en l'efectivitat dels màrtirs de l'Església?

Els que perden la salut o l'existència per

una idea, són d'enaltir i glorificar. Però si pot ésser, no cerquem l'ocasió que s'augmenti llur nombre. Es més humà.

Serà àdhuc renegar dels seus principis, si els sembla així; però si volen fer una verdadera manifestació de força i de poder, al nostre juí, els sindicalistes s'hauran de deixar, avui per avui, d'apartar-se de les fórmules polítiques.

No veuen que la política precisament és lo que no els deixa surar? Així, què millor que aprofitar-se d'ella per a vèncer i vèncer-la?

Apoderant-se — aquesta és la paraula — de la política, podrien tenir una majoria que els fos portaveu amb vot de qualitat, esfumant el recel que hi ha que llur veu, apolítica, fa la sensació que sols pot servir per les masses incultes. I podrien, els seus homes, si els tenen prou fermes, imposar-se degudament als altres, i desfer lleis i privilegis, tot aplanant el camí de la fita.

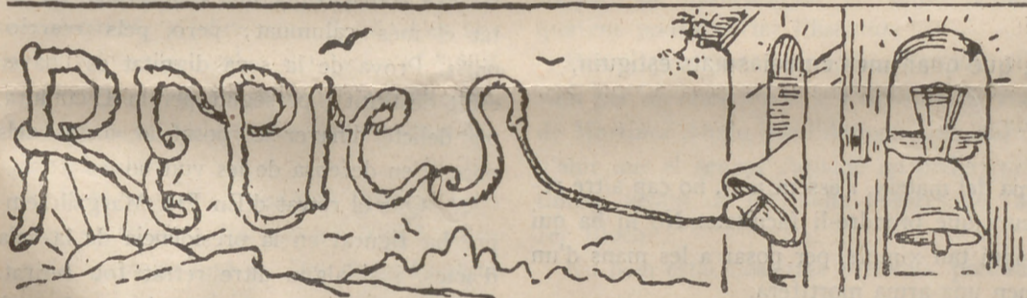
El capgirell de la societat actual no el cospiran pas, encara que els sembli el contrari, fins que, transformats en força dirigent i exemplar, facin seguir a la Societat pels camins que marquin.

Mentre deixin que la Societat la dirigeixin majories o minories contràries, ni amb totes les accions directes no arribaran a abastar-ne el fi, compactes i convençuts de copsar-lo.

Sempre són i seran més perilloses les pedres llançades de dalt a baix.

Les pedres llançades, per moltes que sien, des de baix en l'aire, podran ferir algun ocell. Però, fatalment, tornaran a caure damunt dels que les llancen.

LLUÍS RAMÍREZ CARULLA

ELS "ENCHUFES"

Fa temps que es parla, a la Premsa i arreu, del gran abús que representa l'acumulació de càrrecs... i, sobretot, de sous.

Amb motiu d'acusacions més o menys concretes, el senyor Carrasco i Formiguera ha publicat una nota tot defensant-se.

El senyor Carrasco diu que ell ha estat perseguit, empresonat, exiliat i arruïnat per la dictadura.

D'acord. A casa nostra, gairebé tots els homes públics, de nobles ideals, han estat cruelment perseguïts.

No tots, però, cobren tres sous, com el senyor Carrasco declara cobrar: 1.000 pessetes com a diputat a Corts; 1.500 pessetes com a conseller de la Generalitat; 2.000 pessetes com a president del Comitè Cotoner. O sigui, en total, 4.500 pessetes mensuals.

Deixant els ideals i les persecucions de banda, ¿no li sembla això al senyor Carrasco, en un país on mitja població està a dieta, una excessiva acumulació de càrrecs retribuïts?

LA REPUBLICA I LES DONES

En moltes ciutats espanyoles es formen entitats femenines catòliques per tal de defensar l'Església i el clericalisme.

I les dones laiques de la Península, ¿no s'organitzen encara?

Caldrà que la República es penedeixi d'haver-los atorgat el vot?

BENEÏM LA REPUBLICA

"Jo no sé si la República, per a vosaltres—ha dit Marcel·lí Domingo—, ha fet molt o poc. Si us ha donat desenganys o bé us ha donat esperances. Si ha produït en les multituds entusiasme o bé decepció. La República, en sis mesos, però, ha salvat de la misèria espiritual milers d'ànimes que seran preparades i seran salvades. Per això només, ja cal beneir la República".

NOU DISPENSARI...

L'escena en el Saló de Sant Jordi, del Govern de la Generalitat de Catalunya, a l'hora de més concurrència.

Uns joves esperant torn per veure un conseller, avorrits de tant esperar-se, comencen a dar voltes per l'històric i acromat saló; i un d'ells, després d'haver llegit les llegendes de les pintures, s'entreté a repassar els rètols que ostenta cada ministre a la porta del seu despatx; i quan arriba a la d'En Carrasco i Formiguera, el seu company el fa fixar en una comissió de dones que esperen davant d'aquella porta.

—On és aquí?

—A Sanitat — li diu, tot baixant els ulls del rètol.

DONEU-LO AL CARRETÓ...

Els diputats a Corts han donat la bola a l'"Emiliano" Iglesias.

—Escarrassar-se tant perquè el tractin com un gos rabios...
—Ni val la pena d'ésser ministre.

Però un cop s'ha empassat la bola, diu que ell no vol anar-se'n; les boles comencen a fer efecte; amb tantes que n'hi han donat, és possible que agafi un atac d'hidrofòbia i mossegui a tots els diputats.

Ja diu que va néixer entre porcs senglars. Mals símptomes!

ELS DOS VIATGERS

El senyor Cambó i En Ventosa i Calvell tornen a Barcelona.

Segurament entraran d'incògnit. En Cambó s'afaitarà la barba i es posarà el bigoti d'En Ventosa, i en Ventosa la barba d'En Cambó.

Així, si algú li pregunta coses, En Cambó no s'equivocarà més, i En Ventosa, que farà de Cambó, s'equivocarà sempre.

—Quines Ventoses!...

—La feina per conèixer-los serà per En Pla.

Correu de l'Estranger

LA CRISI MUNDIAL

En considerar les dificultats econòmiques i socials que, en les hores crítiques actuals de renovació, entrebanquen el renaixement del nostre país, cal no oblidar un sol instant que aquestes dificultats es presenten semblantment, amb més grans proporcions, en tots els països i en tots els continents. El món tot viu, a hores d'ara, sota el fantasma del pessimisme i de l'angoixa.

El règim capitalista està en crisi. Els vint-i-cinc milions d'obres sense feina que les estadístiques oficials acusen, basten i sobren per a condemnar un règim basat en una injusta desigualtat social, en l'explotació de l'home per l'home.

Molts d'aquests obrers sense feina passen dies terribles. Fins a Berlín i a Londres, on les lleis, si més no, reconeixen, ja que no el dret al treball, el dret a l'existència, els conservadors, amos del poder, gosen parlar d'igualtat de sacrificis quan, en imposar nous tributs a les classes privilegiades, tracten també de reduir els subsidis als obrers sense feina.

¿Cal, doncs, admirar-se, si, en aquestes condicions, els jerarques del capitalisme, aquells que són — però per quant de temps encara? — els amos del món i dels pobles, senten íntimament, amb un calfred d'espant, que l'economia burgesa, aquesta economia que en menys d'un segle ha passat de l'anarquia individual al monopoli privat sota el control inhumà d'una oligarquia poc nombrosa, no ha arribat, definitivament, a l'edat senil, al crepuscle vespertí de la seva vida?

Tal volta si les classes conservadores, renunciant a les seves males arts, tractessin de veure clar, podrien, no detenir una evolució ineluctable i saludable, sinó impedir almenys que aquesta evolució es desenrotllés a través de les pitjors catàstrofes.

Però si les classes directores d'Europa i d'Amèrica continuen la seva política suïcida, si no troben altres remeis per a resoldre la crisi mundial que comprimir els seus salaris, reduir els subsidis als obrers sense fei-

na, coaligar-se per tal de fer, contra els treballadors, una política de proteccionisme i de militarisme a ultrança; si fan, en una paraula, el que estan fent a hores d'ara els conservadors d'Anglaterra, no cal ésser gran profeta per a preveure el que els espera: l'exemple de Rússia és en extrem eloqüent.

EL MOVIMENT OBRER ALS BALSANS

Les dificultats que als Balcans troba el moviment obrerista per a desenrotllar-se són formidables. Es tracta de països pobres, en els quals la situació general ha esdevingut més difícil encara a causa de la crisi mundial.

Llur economia és, sobretot, agrícola; però, així i tot, la crisi dels preus l'afecta més i més intensament. D'això en resulta una situació que, havent estat sempre difícil, ara és particularment greu. Cal pensar, altrament, que es tracta de moviments obrers nous, nascuts l'endemà de la guerra, sense la tradició i els fonaments que els moviments anàlegs tenen en els països industrials d'Occident.

Les primeres temptatives d'organització sindical han sofert, és clar, la influència comunista soviètica i s'han trobat davant d'unes condicions polítiques en extrem desfavorables, que han posat sistemàticament obstacles seriosos a l'acció sindical.

Amb tot, aquestes organitzacions obreres han progressat considerablement, i es troben cada cop més animades d'un sentiment fraternal de solidaritat internacional.

Això és encoratjador. La cohesió de tots els treballadors organitzats és absolutament indispensable. Avui, sobretot, davant dels greus problemes que la crisi econòmica planteja, aquesta cohesió és d'una necessitat vital.

Amb ella, augmentaran les probabilitats d'una estabilització política i econòmica en països vers els quals, fins ara, ningú no podia dirigir l'esguard sense sentir una pregona inquietud.

Botons de foc

El senyor Lluís Araquistain havia promès la seva assistència a un miting anticlerical que es celebrà a Barcelona.

I no va assistir-hi.

El senyor Lluís Araquistain és el president de la Liga Nacional Laica. I la Liga aquesta, precisament quan el més interessant i greu dels problemes és el clerical, calla.

Decididament, no podem anar enlloc que no sentim aquella pudoreta de capellà, tan ofensiva!

***

No és la funció la que crea l'òrgan: és la necessitat.

I el poble cada dia sent més la necessitat de fer una bona escombrada.

Cal tenir-ho present.

***

Quan les primeres eleccions, alguns candidats republicans — ens dol dir-ho, perquè avui el seu republicanisme no fa cap gràcia al poble — cridaven: "Pena de mort al lladre!"

Sort que, després, la República ha abolit la pena de mort.

***

El senyor Carrasco i Formiguera ens ha fet molta gràcia amb les seves declaracions en tirar-li en cara l'abusiu, l'intolerable aparament de càrrecs. Diu que no en té prou

amb quatre-mil cinc-cents pessetes al mes.

Apa, senyors! Doneu-n'hi unes quantes més, que no hi ha dret que cobri tan poc!

***

Senyor Aiguader: Vós vàreu escriure una carta al director de *L'Esquella de la Torratxa* que si sabíem algun negoci brut de l'Ajuntament el poséssim en coneixement vostre, que vós faríeu justícia.

Són certs aquests càrrecs? I aquesta suma?:

Alcaldia de Barcelona. Dies per tres conceptes	ptes. 120.000
Assignació de diputat	" 12.000
Id. president del Port Franc.	" 80.000
	212.000

Si això és cert, ja ens direu si és massa net. I si això és la República o és Xauxa.

***

Duran i Ventosa ha donat una conferència (?) amb el tema "Perquè sóc catalanista".

Ja ho sabem per què Duran i Ventosa és catalanista: per posar en ridícul Catalunya.

***

La Comissió de Responsabilitats cità En Bertran i Musitu, el nom del qual, segons sembla, alguns uneixen al pistolisme.

I a hores d'ara no sabem que Bertran i Musitu s'hagi presentat. Ni sabem — i és

això el que més ens dol — que hom hagi adoptat mesures contra d'ell.

Si es tractés d'un obrers, ¿li tindrien tantes atencions?

***

Diuen que a l'Ajuntament els regidors s'han begut sis mil pessetes d'aigua de Vichy.

Ja es beure aigua! Però, vaja, tenint un alcalde Aiguader, ho comprenem perfectament.

***

La República dona mil pessetes als senyors (?) Gil Robles, Dimas Madariaga i altres cavernaris, perquè després insultin i ataquin la República!

I la famosa llei de defensa de la República, per què serveix?

***

Cambó s'ha tornat boig. Paraula: Cambó s'ha tornat boig.

Diu que els enginyers són els qui tenen la culpa de la crisi mundial.

Això, francament, és de boig.

***

L'altre dia, al Congrés, morí — políticament — aquell individu nomenat Emilià Iglesias que, després, en ressuscitar, parlava de la seva "inmaculada història republicana".

Deu el tingui allà on vulgui... perquè nosaltres no el volem enlloc.

***

Aquesta passada ha estat una mala setmana pel marc.

La tragèdia secretarial

PARAULES SINCERES

Amb aquest títol, encapçala un important i lluminós article En Ferran Sans i Buigas, que publica el darrer nombre de "Revista Moderna d'Administració local", de Barcelona, que deuria ésser llegit per tots els Secretaris que es preocupin dels problemes referents a l'administració local i els polítics, per la seva obligació de buscar solució als problemes importants com és el que es tracta.

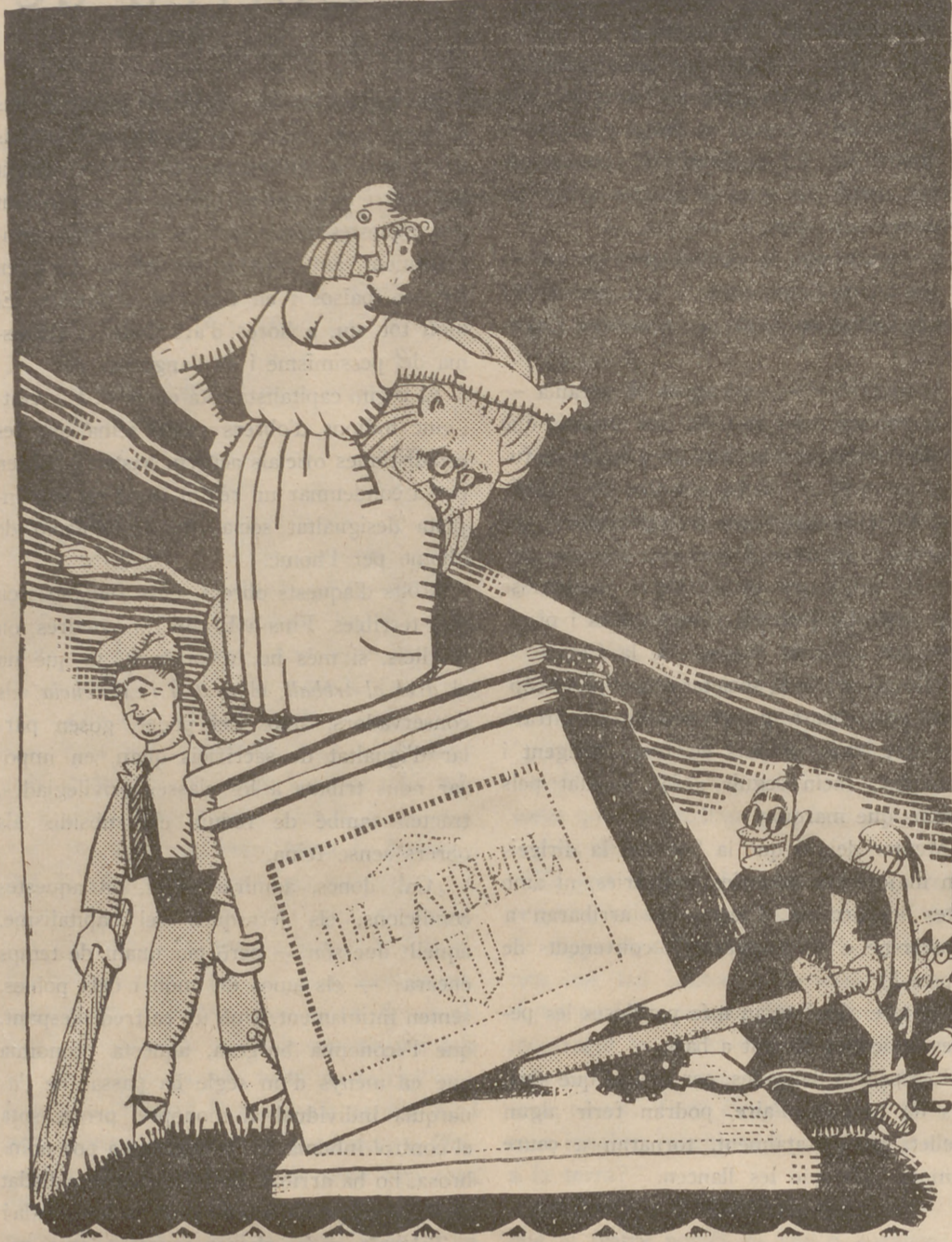
El culte escriptor, advocat que cuida els assumptes administratius, pertany al Cos de Secretaris d'Ajuntament, i encara que no exerceixi des que Sarrià fou agregat a Barcelona, sent per ell gran afecte i col·labora en revistes i periòdics, i pren part en assemblees i congressos.

No comparteixo amb ell el mode de veure les qüestions, i menys la solució de l'assumpte, tot i reconeixent-li gran competència i molta bona fe.

A ell ara, com a mi anys enrera, el deté el respecte a l'autonomia municipal; però crec que hem de voler la llibertat per al bé, i mai per al mal. Havent-se demostrat a bastament que aquesta llibertat, ara per ara, sols aprofita a cacics i a consellers que no estan a l'altura corresponent, valent-se de la qual cometen disbarats, no podem respectar tal autonomia, ni voler tal llibertat. Endemés, totes les Diputacions provincials i els Ajuntaments de poblacions importants s'han privat voluntàriament de tal llibertat, formant reglaments a fi d'assegurar en els seus llocs els seus empleats, per tal que puguin treballar lliures de preocupacions per al futur.

El Magisteri estava també lligat als Ajuntaments, quan anava prou malament l'ensenyament, separant-se després d'aquells i millorant cada dia més, sense que ningú pensés ja en què els Mestres han de tornar a la dependència dels Ajuntaments.

Podria dependre el Secretari de la regió, la que podria assegurar-li els seus drets, sem-

Els complots

El poble: No tinguis por, que quan més entusiasmats estiguin, més garrotades rebran.

pre complint amb el seu deure. Els Ajuntaments de pobles petits han demostrat sovint no saber fer bon ús de la seva autonomia en ço que toca a personal, en el que sembla no busquen competència ni honorabilitat. Els disbarats comesos pels mateixos, són molts. En totes les professions és més apreciat el que més valgui i sàpiga. El que no sap, no és acceptat més que d'aprenent. En el Secretariat, s'entra de Mestre, quan d'intrusos es tracta. Què demostra això?

Volem seguretat en el càrrec, complint amb els deures, i si hi ha mals Secretaris, vinga l'expedient per fer anar dret, aplicant els càstigs que calguin, després de les degudes garanties per assegurar la justícia; però designats per rigorós Escalafó, pagats per l'Estat o regió, i separats pel mateix, per fer desaparèixer el fastigós sistema de no pagar els sous vençuts, per avorrir el funcionari, assetjant-lo per la fam.

Quan això vingui, seran més festejats pels que avui més els persegueixen, perquè comprendran que és convenient canviar de tàctica. Els que avui respecten els funcionaris, demà faran el mateix.

Els Jutges municipals no gaudeixen de tal autonomia, de designar i separar els Secretaris, i per això ningú no renuncia ni ningú no es dona per defraudat en els seus drets. Tot és qüestió d'hàbit, de costum.

¿Per què volen un Secretari de la seva confiança els cacics i consellers venals? No seria per a cosa bona, la que pot conèixer tothom. El que s'amaga, és perquè no li convé que se li vegi el joc, en havent-hi perill que es tracti de quelcom pecaminós.

El senyor Sans i Buigas culpa de tot ço que al Secretari succeeix, a la incultura política del poble espanyol i manca de ciutada-

nia del mateix, i essent així, no cap altre recurs que prendre-li facultats. No hi ha qui sigui tan ximple, per posar a les mans d'un nen una arma mortífera.

Molta llibertat, per als que han de fer bon ús de la mateixa.

També diu que en dit càrrec fracassa l'home més pulcre, més honrat i més íntegre, ço que causa senzillament horror, ço que és una gran veritat, pel que hem de reforçar-nos per aconseguir un millorament general, beneficiós per tots. No pot continuar d'aquesta manera tan insòlita. Deu posar-se remei al mal, com es féu amb els Mestres, Metges, Apotecaris titulars i d'altres. Ja no queden més que els Secretaris i les urpes del caciquisme. Després vinguen inspectors per tenir la seguretat que tots compleixen.

Es vergonyós que el Secretariat no hagi avançat res encara per la seva seguretat i dignificació; el que es troba quasi en el mateix estat que setanta anys enrera, i resulten sense eficàcia els intents per millorar-lo, fins ara.

Sembla mentida que siguin molts els pobles que tenen avui un intrús per Secretari en els que hi ha Consellers que es diuen republicans, havent tirat al carrer funcionaris dels millors. ¿El per què de tot això? A que no contesten!

La situació del Secretariat és greu—diu el senyor Sans—, i la seva visió sols pot atraure al qui desgraciadament no disposa d'altres solucions per resoldre el problema de la vida, i aquest mal afavorit per donar-se el cas amb gran freqüència, que les disposicions favorables al Secretari són conculcades pels mateixos homes que les han dictades, degut a la manca de cultura política i

a la manca de ciutadania, manca que es troba en totes les esferes, i pel mateix hom pot comprendre la necessitat de posar remei a tant de mal.

Dependent d'altra Entitat major, tot s'hauria curat.

Som autonomistes, i per això ens dol l'haver d'expressar-nos de la manera que ho fem respecte a pobles i assumptes a què ens referim. El nostre desig fóra poder expressar-nos ben diferentment.

El Secretariat realitza una acció social important, per ço que és digne de respecte. Endemés, és un treballador amb menys garanties que els altres, per quant està mancat de l'arma de l'associació, per ço que és de plànyer.

BALDOMER PORTA BATALLA

BALSARENY

UN CAS DE MOLTA BARRA

Per tal de desmentir les calúmnies tan injustament llançades contra els homes del Centre Instructiu i Recreatiu en l'últim número d'aquest setmanari i firmades per un tal Joan Camps i Esteve (nom hipòcrita, ja que tal nom no existeix en aquest poble), no serà per demés exposar el següent:

1. Que els homes de dit Centre han estat i són veritables homes d'esquerra. No volem ajudar ni defensar els que col·laboraren amb la Dictadura; però sí que volem fer constar que dels cinc o sis alcaldes que hi hagué durant aquell temps, el que més es destacà en la seva actuació liberal i esquerrana, ha estat el més calumnjat; però, pels reaccionaris. Prova de la seva dignitat és l'haver estat destituït i perseguit per la Dictadura, pel delictes d'haver-se posat al costat dels obrers, en defensa de les vuit hores.

2. Que el retrat d'En Pi i Margall sempre ha figurat en la presidència de la sala d'actes, i si algun altre retrat fou retirat, fou degut als constants registres de què érem víctimes per les denúncies que ens feien els que avui tan vilment ens calumniem.

3. Que ens negàrem a col·laborar a la formació de l'Entitat d'Acció Catalana, perquè era francament de dretes, i nosaltres no combreguem amb rodes de molí.

4. Que s'expulsà un soci perquè amb la seva mala conducta posava en solfa la Societat.

5. Que si triomfà la candidatura d'Acció Catalana, fou perquè nosaltres la votàrem (encara que de molt mala gana) per evitar el triomf dels regionalistes.

6. Que En Jaume Pla tenia un càrrec dintre el Municipi i li ha estat usurpat, sols per no compartir els ideals d'Acció Catalana.

¿Qui són els que ens calumniem?

Són aquells que el dia que es celebra una processó han d'ajornar la reunió perquè els seus dirigents han d'anar-hi a lluir el "garbo", i un cop elegits regidors, tornen a anar-hi bo i ostentant llurs vares.

Són aquells que subvencionaren les festes religioses de Sant Marc amb cinc-cents pessetes.

Són aquells que el dotze d'abril anaven en contra d'En Macià i que després s'hi adheriren.

I posem fi, perquè no acabariem mai.

Creiem que els fets exposats són prou eloqüents.

Per la Junta, El President
MARTÍ TORT

Imp. "La Campana", Om, 8. - Barcelona